

Asia: OM 31/41/2015

Lapsenhuoltolain uudistaminen

Yleistä

Onko teillä yleistä lausuttavaa työryhmän ehdotuksesta?

Esityksen keskeisenä tavoitteena on saattaa lapsenhuoltolaki vastaamaan yhteiskunnassa tapahtuneita muutoksia ja oikeuskäytäntöä. Tämä tavoite huomioon ottaen hovioikeus pitää ehdotuksessa esitettyä kannatettavana.

Lapsenhuoltolain yleiset säännökset (1. luku; 1-5 c §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

2 § Tapaamisoikeus

Hovioikeus pitää kannatettavana ehdotuksessa esitettyä sanamuodon tarkistamista. Näillä ehdotetuilla tarkistuksilla voidaan myötävaikuttaa lapsen tapaamisoikeuden toteutumiseen. Hovioikeus kiinnittää erityisesti huomiota pykälän 2 momentin ajantasaistettuun sanamuotoon. Momenttiin on kirjoitettu auki vanhempien kasvatustehtävä myös lapsen tapaamisoikeuden kannalta. Tämä on erityisen tärkeää lapsen edun toteutumisen kannalta.

5 a § Velvollisuus ilmoittaa aiotusta muutosta

Hovioikeus pitää ehdotuksessa esitettyä hyvänä erityisesti riitojen ennaltaehkäisyn kannalta. Ilmoitusvelvollisuus on erityisen tärkeää lapsen ja vanhemman yhteydenpidon jatkuvuuden kannalta.

Huoltajat ja tapaamisoikeus (2. luku; 6-12 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

9 c § Lapsen oikeus tavata muuta henkilöä kuin vanhempansa

Hovioikeus pitää ehdotuksessa esitettyä lähtökohtaisesti kannatettavana. Hovioikeus kuitenkin kiinnittää huomiota pykälän soveltamiseen käytännössä. Määritelmä erityisen läheisestä henkilöstä voi aiheuttaa tulkintaongelmia siitakin huolimatta, että ehdotuksessa erityisen läheisen henkilön määritelmä on suppea. Hovioikeus pitää myös jonkinasteisena riskinä muutoksen johtavan sukujen välisiin riitoihin, joissa lapsen etu voi unohtua. Tapaamisoikeus on nimenomaan lapselle kuuluva oikeus.

9 d § Tapaamisoikeuden turvaaminen

Hovioikeus pitää ehdotuksessa esitettyä hyvänä. Tuomioistuimen mahdollisuus asettaa uhkasakko jo tapaamisoikeudesta päättäessään on omiaan estämään täytäntöönpanoriitoja.

11 § Lapsen mielipiteen selvittäminen

Hovioikeus kiinnittää huomiota erityisesti ehdotuksen sivulla 76 todettuun seikkaan, ettei päätöksenteko asiassa koskaan ole lapsen vastuulla, vaikka asiaa ratkaistaessa hänen toivomuksensa ja mielipiteensä selvitettäisiin ja otettaisiin huomioon.

12 § Sopimuksen tai päätöksen muuttaminen

Hovioikeus pitää hyvänä ehdotuksessa esitettyä sosiaalilautakunnan vahvistaman sopimuksen tai tuomioistuimen päätöksen muuttamisen edellytysten tiukennusta. Tiukennus on omiaan vähentämään tuomioistuimessa käsiteltävien riitojen määrää.

Oikeudenkäynti (3. luku; 14-17 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

14 b § Käsittelyn joutuisuus

Hovioikeus pitää säännöstä lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan asian joutuisasta käsittelystä hyvänä.

Huolto- ja tapaamisriitojen tuomioistuinsovittelu (3 a. luku; 17 b ja 17 d §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

Ei lausuttavaa.

Vieraassa valtiossa annettu päätös ja lapsen palauttaminen (6. luku; 39 ja 41 §)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

Ei lausuttavaa.

Asetuksenantovaltuus (7. luku; 49 §)

Lausuntonne ehdotetusta säännöksestä?

Ei lausuttavaa.

Liitelait

Onko teillä lausuttavaa liitelakeihin ehdotetuista muutoksista?

Laki lapsen elatuksesta

Oikeusministeriön ohjetta lapsen elatusavun suuruuden arvioimiseksi (Oikeusministeriön julkaisu 2007:2) tultaneen päivittämään vastaamaan lakimuutosta.

Vaikutukset

Onko ehdotuksen vaikutukset mielestänne arvioitu asianmukaisesti?

Ei lausuttavaa.

Muuta

Onko teillä muuta lausuttavaa työryhmän ehdotukseen liittyen?

Ei lausuttavaa.

Nieminen Pertti
Itä-Suomen hovioikeus

Kantanen Johanna
Itä-Suomen hovioikeus